

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/212/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413201620
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8413201620.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlady Šimkovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinová 25, Bratislava, právne zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 4C/40/2013-39 zo dňa 15.04.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. žalobu žalobcu, v ktorej sa domáhal náhrady majetkovej škody vo výške 175,- Eur a nemajetkovej ujmy vo výške 221,28 Eur zamietol. II. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Právne svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil ust. § 3 os.1,2, § 9 ods.1,2, § 15 ods.1,2, § 16 ods.1, § 17 ods.1,2,3, § 19 ods.1,2,3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ust. § 44 ods.6 a 7 a ust. § 238 ods.1, 2 Exekučného poriadku, teda zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom do 31.08.2005 a od 01.09.2005.

V odôvodnení poukázal na dôvody podanej žaloby, ktorým je nesprávny úradný postup Okresného súdu Poprad, ktorý nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote 30 dní od doručenia návrhu. Uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16NcC/67/2012 zo dňa 18.10.2012 boli sudcovia Okresného súdu Poprad vylúčení z rozhodovania a prejednávania v predmetnej veci a vec bola prikázaná Okresnému Kežmarok. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.02.2013.

V predmetnom konaní si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Poprad, ktorý podľa tvrdení žalobcu nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote.

Z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Poprad sp. zn. 13Er 105/2004 súd zistil, že pod touto sp. zn. je na Okresnom súde Poprade vedené exekučné konanie žalobkyne ako oprávnenej proti povinnému J. U., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Q., P. XXX/XX, pre vymoženie pohľadávky vo výške 507,87 eur s prísl. a trovy exekúcie. Exekučným titulom je notárska zápisnica spísaná na Notárskom úrade JUDr. Ondreja Ďuriača, so sídlom Partizánske, Generála Svobodu 1069/4, sp. zn. N 415/2004, NZ 10461/2004 z 8. 2. 2004, v ktorej povinný vyhlásil, že v prípade neuhradenia dlhu

vyplývajúceho mu zo zmluvy o úvere č. 7101286 súhlasí s exekúciou. Toto exekučné konanie začalo na návrh doručený Exekútoriskému úradu súdneho exekútora JUDr. Ing. Karola Mihála so sídlom Košice, Moyzesová 34, 30. 4. 2004. Súdny exekútor žiadosť o udelenie poverenia exekučnému súdu doručil 17. 5. 2004. Poverenie na vykonanie exekúcie bolo tomuto exekútorovi súdom udelené 25. 5. 2004 pod č. 5706*001027. Návrh na zmenu súdneho exekútora bol súdu doručený 22. 11. 2010. Podaním z 19. 12. 2010 Okresný súd Poprad vyzval súdneho exekútora JUDr. Ing. Karola Mihála na predloženie špecifikácie trov exekúcie. Špecifikácia bola súdu doručená 12. 1. 2011. Následne súd 15. 4. 2011 vydal vo veci uznesenie, ktorým vyhovel žiadosti žalobkyne na zmenu súdneho exekútora JUDr. Ing. Karola Mihála, so sídlom exekútoriského úradu Košice, Moyzesova 34, a jej vykonaním poveril súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, so sídlom exekútoriského úradu Bratislava, Záhradnícka 60. Súčasne rozhodol o trovách pôvodného exekútora. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18. 6. 2011.

K posúdeniu otázky, či v exekučnom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu spočívajúcemu v existencii prieťahov súd uviedol, že v danej veci exekučné konanie začalo dňa 30.04.2004, kedy Exekučný poriadok ešte neupravoval lehotu na rozhodnutie súdu o návrhu na zmenu exekútora. Podľa prechodného ustanovenia § 238 Exekučného poriadku aj po zmene ust. § 44 Exekučného poriadku účinnnej k 01.09.2005 vykonanej zákonom č. 341/2005 Z. z., ktorý zaviedol 30 dňovú zákonnú lehotu na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora, bolo povinnosťou exekučného súdu pokračovať v predmetnom exekučnom konaní podľa práva platného do 31.08.2005. Súd sa preto nestotožnil s tvrdením žalobcu, že v predmetnom exekučnom konaní exekučný súd postupoval nesprávne, ak o návrhu na zmenu súdneho exekútora nerozhodol v 30 dňovej zákonnej lehote. Pre rozhodnutie súdu o tomto návrhu nebola v tom čase zákonom stanovená žiadna lehota. Preto súd nemohol prijať ani právny záver o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu spočívajúcom v porušení povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote.

Vychádzajúc z okolnosti predmetného exekučného konania, v ktorom jeho rozhodovanie o návrhu na zmenu exekútora trvalo necelých 5 mesiacov, v celom rozsahu poukazujúc na argumentáciu ÚS SR v uvedenom náleze súd v danej veci prijal záver, že exekučný súd v exekučnom konaní nepostupoval nesprávne a konanie súdu nemožno kvalifikovať ako konanie so zbytočnými prieťahmi.

Vzhľadom k tomu, že žalobca nepreukázal splnenie jednej zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup štátneho orgánu, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na tento právny záver súd nepovažoval za hospodárne vykonávať ďalšie dokazovanie vo veci a ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, lebo si ich neuplatnila.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Právne odôvodnil svoje odvolanie tak, že došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. Namietal, že postupom súdu bola mu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods.1 písm.f/ O.s.p. v spojení s ust. § 205 ods.2 písm.a/ O.s.p.), zároveň, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods.1 písm.h/ O.s.p. v spojení s ust. § 205 ods.2 písm.a/ O.s.p.). Zároveň, že nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (ust. § 205 ods.2 písm.c/ O.s.p.) a napokon, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods.2 písm.f/ O.s.p.).

Namietal, že súd prvého stupňa nebol oprávnený o uplatnenom nároku rozhodnúť podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom po 01.01.2013. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti, a to potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Podľa názoru žalobcu, súd založil svoje rozhodnutie na neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má za dôsledok nesprávnosť súdneho rozhodnutia. Ďalej poukázal na to, že súd vôbec nevysvetlil prečo nevznikol účastníkom stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej

lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul tak trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Ďalej uviedol, že úlohou súdu nie je polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Bolo povinnosťou súdu aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Zdôraznil, že Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy. Poznamenal, že predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., a to znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku určenej výške. Namietal, že súd prvého stupňa nevykonal dostatočné oboznámenie sa s predloženým znaleckým posudkom. Mal za to, že v konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody. K návrhu na prerušenie konania uviedol, že súd bol povinný pred rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť, ak bol návrh súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 03.12.2014 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného ku dňu podania návrhu, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 238 ods. 1 Exekučného poriadku, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak ods. 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005 ak oprávnený požiadá súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie súd poverí exekútorom, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena súdneho exekútora sa vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005 ak oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvého stupňa.

K odvolaniu žalobcu uvádza, že uplatnená námietka aplikácie ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 v znení účinnom od 01.01.2013 nebola v danom prípade opodstatnená, lebo súd prvého stupňa na uplatnený nárok novelizované ust. § 9 ods. 2 v znení účinnom od 01.01.2013 na danú vec neaplikoval vôbec. Súd prvého stupňa správne aplikoval ust. § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 v znení účinnom do 31.12.2012, čo pravdepodobne ušlo pozornosti žalobcu pri vypracúvaní hromadných podaní.

V občianskom súdnom konaní posilnenom zásadou kontradiktórnosti majú účastníci dôkaznú povinnosť vyplývajúcu im z ust. § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, t. j. povinnosť nielen tvrdenia, ale aj preukázania nimi tvrdených skutočností. Nesplnenie dôkaznej povinnosti má za následok neunesenie dôkazného bremena. Súd prvého stupňa správne uzavrel, že v danom prípade žalobca nepreukázal zákonné podmienky pre zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Súd vychádzal z konkrétnych okolností exekučného konania, v ktorom exekučný súd - Okresný súd Poprad mal nesprávnym úradným postupom spôsobiť žalobcovi škodu, pričom správne poukázal na to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 13Er/105/2004, ktoré začalo pred 01.09.2005 nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu súdu, lebo z ust. § 44 ods. 6 Exekučného poriadku účinného do 31.08.2005 v spojení s ust. § 238 ods. 2 Exekučného poriadku nevyplývala lehota 30 dní na rozhodnutie o zmene súdneho exekútora. Prvostupňový súd správne poukázal na to, že pokiaľ súd rozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote približne 5 mesiacov po podaní návrhu, takýto postup nemožno charakterizovať ako nesústreďenú činnosť súdu, pri ktorej by mohlo dôjsť ku škode či nemajetkovej ujme na strane žalobcu. V exekučnom konaní bolo poverenie na vykonanie exekúcie vydané a úlohou pôvodne povereného súdneho exekútora bolo vymáhať pohľadávku voči povinnej. Okrem iného pri hromadne podaných žiadostiach žalobcu v exekučných konaniach o zmenu súdneho exekútora bolo potrebné prihliadať aj na rozsah technicko-administratívneho spracovania týchto žiadostí, plynutie času a následné rozhodnutie o žiadosti. Isté oneskorené rozhodnutie exekučným súdom pri konkrétnom posúdení skutkových okolností vecí, ako aj charaktere podaní a počte podaní, času potrebného na ich spracovanie, nemožno hodnotiť za zbytočné priesťahy spôsobené exekučným súdom, a teda táto okolnosť nezakladá dôvodnosť uplatneného nároku na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu.

K námietke stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že ani žalobcom tvrdené skutočnosti o právnej neistote v súvislosti s vymáhaním pohľadávky nemožno považovať za dôvodné. Ústavný súd opakovane vo svojich rozhodnutiach zdôrazňuje, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov, lebo vždy skúma, ako sa v okolnostiach konkrétneho prípadu rešpektuje účel práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov.

Vzhľadom na to, že znalecký posudok č. 1/2014 o výške vzniknutej škody a ani návrh na prerušenie konania, na ktoré žalobca v odvolaní poukazuje, neboli v predmetnom konaní predložené, odvolací súd sa odvolacími námietkami týkajúcimi sa znaleckého posudku a návrhu na prerušenie konania nezaoberal.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny postupom podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Aj keď v odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, táto nepodalá návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu nárok na náhradu trov konania nemohol byť priznaný. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.